

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи екології і охорони природи»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 205 Лісове господарство
Освітня програма «Лісове господарство»
Рік навчання ___ 1 ___, семестр ___ 2 ___
Форма навчання __денна/заочна__
Кількість кредитів ЄКТС ___ 4 ___
Мова викладання українська

Зібцева Ольга Василівна

olga-zibtseva@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1576>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – професійна підготовка бакалаврів ЛГ, потенційних фахівців природно-заповідної справи, які зможуть працювати в екоінспекціях, державних органах охорони довкілля, на лісових територіях природно-заповідного фонду. Набуті знання зможуть використати для наукової діяльності, організації ведення екозбалансованого господарювання, лісокористування та його ефективного екоконтролю. *Завданнями* є: надання студентам теоретичних і практичних знань, вироблення у них професійної потреби щодо необхідності покращання екостану країни; усвідомлення необхідності переходу на збалансоване співвідношення земель природоохоронного призначення з іншими категоріями лісових земель; закріплення стереотипу пріоритетності збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, уявлення організації системи екомоніторингу, підвищення рівня екологічної та природоохоронної свідомості майбутніх лісівників.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.
загальні компетентності (ЗК): ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): ФК1. Здатність застосовувати знання і

уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства. ФК3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання. ФК4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно -довідкових матеріалів. ФК11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів. ФК12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН4. Володіти базовими гуманітарними, природничо -науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства. ПРН5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності. ПРН7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно - довідкові матеріали, організаційно -управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності. ПРН8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог. ПРН10. Аналізувати результати досліджень лісівничотаксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази. ПРН11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки. ПРН12. Інтегрувати та удосконалювати виробничі процеси ведення лісового господарства відповідно до чинних вимог. ПРН15. Впроваджувати розроблені проектні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години лекції/практичні	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Основи екології				
Тема 1. Вступ до загальної екології.	2/2	Розуміти сутність та значення природоохоронної галузі для ЛГ, мету, завдання, об'єкта і предмету, методів досліджень в екології, обсягу матеріалу для самостійної підготовки. Уявляти походження, становлення та	Ознайомлення зі структурою дисципліни, обсягом навантаження, літературою, системою оцінювання знань, ходом занять, роллю колоквиуму, рефератів і презентацій, конспектування,	2

		структуру екології, розуміти рівні організації життя та екоявища	тестовим та контролем знань, вимогами до відпрацювання пропущених занять	
Тема 2. Аутекологія.	2/4	Розрізняти, класифікувати та характеризувати екофактори, реакції організмів, еконіші та екобіоморфи. Знати закони аутекології.	Виконання практичних робіт №2 і №3 згідно Практикуму. Усний супровід розв'язку.	9
Тема 3. Демекологія.	2/2	Охарактеризувати структуру, динаміку та взаємодії популяцій. Розуміти сутність збереження популяцій.	Виконання практичної роботи №4 згідно Практикуму. Усний супровід розв'язку.	5
Тема 4. Синекологія.	2/4	Охарактеризувати структуру, динаміку та класифікації біоценозів.	Виконання практичних робіт №5 і №6 згідно до вимог Практикуму. Усний супровід розв'язку	9
Тема 5. Екосистемологія.	4/2	Розуміти поняття про екосистему та екосистемологію. біогеоценоз і біогеоценологію, кругообіги в екосистемах. Знати основні закони екосистемології, екологію та географію лісів України.	Виконання практичної роботи №7 відповідно до вимог Практикуму. Усний супровід розв'язку.	6
Тема 6. Біосферологія.	4/0	Розуміти поняття про біосферу та її структуру, біосферологію. Уявляти процес виникнення та еволюцію біосфери. Знати вчення В.І. Вернадського про біосферу та ноосферу.	Виконання самостійної роботи.	2
Тема 7. Прикладна екологія.	4/1	Розуміти сутність соціоекології, агроекології, техноекології, ноогеніки, фітомеліорації, екодіагностики. Усвідомлювати сучасні ековиклики	Виконання першої модульної контрольної роботи письмовими та електронними засобами.	2
Модуль 2. Основи охорони природи				
Тема 8. Охорона природи – екологічна проблема людства.	2/0	Розуміти сутність охорони природи та збереження біорізноманіття. Уявляти період історії охорони природи.	Виконання самостійної роботи.	1

Тема 9. Книги людської тривоги	4/5	Охарактеризувати міжнародні конвенції та “червоні списки”, Червону книгу України, Зелену книгу України.	Виконання практичних робіт №8 і №9 згідно Практикуму. Усний супровід розв’язків	12
Тема 10. Геосозологія – теоретична основа охорони природи.	2/0	Уміти розрізняти поняття про геосозологію, біосозологію, дендросозологію та созологічну фітодизайнологію. Уявляти періоди історії науки про охорону природи.	Виконання самостійної роботи.	1
Тема 11. Охорона лісових екосистем.	6/5	Знати правові, міжнародні та наукові категорії цінних лісів. Мати уявлення про екоменеджмент, режими збереження, облік лісових екосистем та гуманістику охорони лісів.	Виконання і здача практичних робіт №11 і №12 згідно з вимогами Практикуму.	12
Тема 12. Охорона абіотичного середовища.	4/0	Знати правові основи охорони земельних та водних ресурсів, атмосфери, ландшафтного різноманіття. Мати уявлення про екологічні закони охорони природи та громадське збереження довкілля.	Виконання самостійної роботи.	2
Тема 13. Основні напрями охорони природи.	4/2	Розуміти сутність екобезпеки, екоекспертизи, екоконтролю, екомоніторингу та екозбалансованого розвитку	Виконання практичної роботи №10 відповідно до вимог Практикуму	6
Тема 14. Правові засади охорони лісів України.	3/3	В аспекті охорони лісів знати основи права: екологічного, лісового, земельного, водного, геологічного, адміністративного та кримінального.	Виконання модульного тесту. Усний колоквиум	1
Всього за 1 семестр				70
Екзамен	45/30	Оцінюється повнота відповідей на питання есе і тестове завдання. Уточнення за результатами співбесіди	Два екзаменаційні питання-есе і 10 тестових завдань різної складності.	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	<i>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</i>
Політика щодо академічної доброчесності:	<i>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу</i>
Політика щодо відвідування:	<i>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)</i>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білявський Г.О., Бутченко Л.І., Навроцький В.М. Основи екології. Теорія та практикум. Навч. посіб. К.: Лібра, 2002. 352 с.
2. Бровдій В.М., Гаца О.О. Екологічні проблеми України (проблеми ноогеніки). Навчальний посібник з екології / За ред. В.М. Бровдія. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2000. 111 с.
3. Всеєвропейська екологічна мережа. веб-сайт. URL: <http://www.ecnc.nl/doc/lynx/>
4. Голубець М.А. Екосистемологія. Львів: Поллі, 2000. 315 с.
5. Гор Альберт. Земля у рівновазі. Екологія і людський дух. К.: Інтерсфера, 2001. 394 с.
6. Дерій С.І., Ілюха В.О. Основи екології. К.: Вид-во Українського фітосоціологічного центру, 2000. 200 с.
7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. Навч. посіб. К.: Знання, 2002. 208 с.
8. Долгілевич М.Й., Вінничук М.М. Загальна екологія. Навч. посіб. Житомир: В-во Житомир. інж.-технол. ін-ту, 2000. 158 с.
9. Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології / За ред. К.М. Ситника. К.: Вища школа, 2001. 360 с.
10. Злобін Ю. А. Екологія. К.: Лібра, 1998. 250 с.
11. Клименко Л.П. Техноекологія. Одеса: Фонд Європринт, Сімферополь: В-во "Таврія", 2000. 542с.
12. Конвенція про Всесвітню спадщину веб-сайт. URL: <http://whc.unesco.org/heritage.htm>
13. Кучерявий В. П. Екологія. Львів: Світ, 2000. 500 с.
14. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни "Біосозологія" студентами магістратури денної форми навчання за напрямом 1304 – "Лісове та садово-паркове господарство". Укладачі: проф. С.Ю. Попович, доц. О.М. Корінько К.: Видавничий центр

НАУ, 2006. 42 с.

15. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни “Основи екології та охорони природи” студентами денної форми навчання за напрямом 1304 – “Лісове та садово-паркове господарство”. Укладач проф. С.Ю.Попович. Видавничий центр НАУ, 2002. 23 с.

16. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни “Основи екології та охорони природи” студентами заочної форми навчання за напрямом 1304 – “Лісове та садово-паркове господарство”. Укладач проф. С.Ю.Попович. К.: Видавничий центр НАУ, 2002. 24 с.

17. Міжнародний методичний посібник з проблем збереження особливо цінних лісів. веб-сайт. URL: www.proforest.org

18. Міжнародний фонд дикої природи (WWF Internacional) веб-сайт. URL: <http://www.panda.org/>

19. Міжнародний фонд дикої природи (WWF Internacional, Дунайсько-Карпатська програма) веб-сайт. URL: www.panda.org/dcpo

20. Мольчак Я.О., Мартинюк О.В., Ільїн Л.В., Мисковець Я.І. Український. Словник-довідник з екології. Луцьк: Надстир’я, 2001. 420 с.

21. Мусієнко М.М., Серебряков В.В., Брайон А.В. Екологія. Охорона природи. Словник-довідник. К.: Т-во Знання, КОО, 2002. 550 с.

22. Науково-освітній центр збереження біорізноманіття Мінприроди України та НУ «Києво-Могилянська академія. веб-сайт. URL: <http://www.biodiv.org/default.shtml>».

23. Попович С. Ю. Основи екології та охорони природи. Конспект лекцій. К.: ЦП “Компринт”, 2018. 170 с.

24. Попович С. Ю. Власенко, А. С. Михайлович Н. В. Основи екології та охорони природи. Лабораторний практикум. К.: ЦП Компринт, 2018. 128 с.

25. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа. Навчальний посібник. К.: Арістей, 2007. 480 с.

26. Попович С.Ю., Корінько О.М., Клименко Ю.О. Заповідне паркознавство. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2011. 320 с.

27. Попович С.Ю., Корінько О.М., Устименко П.М. Заповідне лісознавство. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2009. 384 с.

28. Природоохоронне законодавство України. <http://www.rada.gov.ua/laws/>

29. Програма ЮНЕСКО «Людина і біосфера» щодобіосферних резерватів. веб-сайт. URL: <http://unesco.org/mab>.

30. Рамсарська конвенція. веб-сайт. URL: <http://ramsar.org/>

31. Екологія міста / Под общ. ред. Ф.В. Стольберга. К.: Либра, 2000. 464 с.

32. Якубенко Б. Є. Попович С. Ю., Устименко П. М., Дубина Д. В., Чурілов А. М. Геоботаніка: методичні аспекти досліджень. Навчальний посібник. К.: Ліра К, 2018. 316 с.

33. Якубенко Б. Є., Попович, С. Ю. Устименко. П. М. Геоботаніка. Підручник К.: Фітосоціоцентр, 2016. 347 с.

34. Якубенко Б.Є., Попович С.Ю., Григорюк І.П., Мельничук М.Д. Геоботаніка: Тлумачний словник. Навчальний посібник. К.: Фітосоціоцентр, 2010. 420 с.